

**UCHWAŁA NR XXII/214/2026
RADY GMINY SANOK**

z dnia 11 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Soleckiej Strategii Rozwoju Wsi dla miejscowości Tyrawa Solna.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz.1153 z późn. zm.)

Rada Gminy

uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Solecką Strategię Rozwoju Wsi miejscowości Tyrawa Solna, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sanok.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Sanok

Roman Zapotoczny

Solecka Strategia Rozwoju Wsi Tyrawa Solna na lata 2026-2031

Gmina Sanok

marzec 2026

Spis treści

Wstęp i opracowanie	3
I. Analiza zasobów	4
II. Analiza SWOT	13
III. Analiza potencjału rozwojowego wsi.....	15
IV. Wizja odnowy i rozwoju wsi	16
V. Plan działań priorytetowych.....	17
VI. Plan i Program Odnowy Wsi	20
VII. Dokumentacja fotograficzna miejscowości Tyrawa Solna.....	25

Wstęp i opracowanie

Niniejsza Strategia została opracowana na potrzeby Sołectwa Tyrawa Solna w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi na lata 2026-2031 przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 179/4097/26 z dnia 13 stycznia 2026. Strategia przekazuje kompleksowy opis miejscowości oraz wskazuje kierunki rozwoju i misję sołectwa opracowaną przy współpracy członków Grupy Odnowy Wsi Tyrawa Solna oraz pracowników Urzędu Gminy Sanok.

W opracowaniu dokumentu udział wzięli:

1. Członkowie Grupy Odnowy Wsi Tyrawa Solna
 - Irena Sybidło
 - Tomasz Popiel
 - Elżbieta Smoła
 - Ewa Dudka
 - Mateusz Żurek

2. Gminny Koordynator „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2026-2031”
 - Agnieszka Ciepluch

Warsztaty z cyklu „Planowanie w procesie odnowy wsi” zorganizowane zostały przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2026-2031”

Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

- Waldemar Pałys
- Iwona Kochan-Warowna
- Maria Szal-Bokota
- Justyna Kogut

Przedstawiciele Sołectwa uczestniczyli w warsztatach w dniu: 30 stycznia 2026 r.

I. Analiza zasobów

ZASOBY – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu		
		Mate	Duże	Wyróżniające
Przyrodniczy				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	<p>Miejscowość Tyrawa Solna położona jest na terenie Gminy Sanok, w powiecie sanockim w województwie podkarpackim. Tyrawa Solna jest miejscowością wiejską położoną w południowo-wschodniej części gminy Sanok. Zajmuje obszar o powierzchni około 597 ha.</p> <p>Pod względem geograficznym Tyrawa Solna położona jest na obszarze Gór Słonnych, w dolinie rzeki San, co nadaje jej wyraźnie górski i podgórski charakter. Otoczenie miejscowości tworzą liczne wzniesienia i grzbiety górskie, w tym m.in. Orli Kamień (518 m n.p.m.), Moczarki (584 m n.p.m.) oraz Słony Wierch (671 m n.p.m.), które kształtują lokalny krajobraz i sprzyjają rozwojowi walorów przyrodniczych oraz turystycznych sołectwa. Ukształtowanie terenu, bogactwo przyrody oraz bliskość rzeki San stanowią istotny potencjał rozwojowy miejscowości, zwłaszcza w zakresie turystyki, rekreacji i zachowania dziedzictwa naturalnego. Charakterystyczne są naturalne wpływy solanek, które stanowią unikatowy element krajobrazu i wyróżniają wieś na tle regionu. Otoczenie wsi cechuje wysoka czytelność krajobrazu kulturowego, z zachowanym tradycyjnym układem przestrzennym i widokami na pasma wzgórz Pogórza.</p>			x
stan środowiska	<p>Środowisko przyrodnicze Tyrawy Solnej zachowało wysoki stopień naturalności. Brak przemysłu ciężkiego, niewielka presja urbanizacyjna oraz duży udział terenów zielonych sprzyjają dobrej jakości powietrza i wód. Występują tu jednak lokalne zanieczyszczenia związane z transportem i indywidualnym ogrzewaniem budynków, typowe dla obszarów wiejskich. Stan środowiska oceniany jest jako stabilny, z dużym potencjałem do rozwoju funkcji rekreacyjnych i edukacyjnych.</p>			x
walory klimatu	<p>Klimat Tyrawy Solnej jest umiarkowany, z wyraźnym wpływem górskim. Charakteryzuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czystym powietrzem, • dużą liczbą dni z dobrą widocznością, 		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	<ul style="list-style-type: none"> • umiarkowanymi opadami, • korzystnymi warunkami dla rekreacji i turystyki pieszej. <p>Położenie wsi w dolinie sprzyja powstawaniu lokalnych mikroklimatów, które wpływają na różnorodność roślinności i warunki siedliskowe.</p>			
walory szaty roślinnej	<p>Szata roślinna Tyrawy Solnej jest zróżnicowana i obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • łąki i pastwiska o wysokiej bioróżnorodności, • zadrzewienia śródpolne i przydrożne, • fragmenty lasów liściastych i mieszanych, • roślinność halofilną (słonolubną) w rejonie wypływów solanek — rzadkość w skali regionu. <p>Obecność roślin związanych z zasolonymi glebami stanowi unikatowy walor przyrodniczy, który może być podstawą ścieżek edukacyjnych i działań promocyjnych.</p>		x	
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	<p>W bezpośrednim otoczeniu Tyrawy Solnej znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obszary cenne przyrodniczo Pogórza Przemyskiego, • naturalne źródła solankowe, unikatowe w skali Podkarpacia, współczesne analizy wody pochodzącej z jednej ze starych kopanek w okolicach Tyrawy Solnej wskazują na zawartość soli do 11% • mozaika siedlisk łąkowych i zaroślowych sprzyjająca bioróżnorodności, • korytarze ekologiczne związane z dolinami cieków wodnych. <p>Wieś leży w granicach Parku krajobrazowego Gór Słonnych, jej środowisko ma wysoki potencjał przyrodniczy i krajobrazowy.</p>		x	
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	<p>Fauna Tyrawy Solnej jest typowa dla strefy pogórskiej, ale bogata dzięki różnorodności siedlisk. Występują tu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sarny, jelenie, dziki, lisy, niedźwiedzie, wilki, • liczne gatunki ptaków łąkowych i leśnych (m.in. myszołów, dzięcioły, pliszki, skowronki), • płazy i gady związane z ciekami wodnymi, • drobne ssaki i owady zapylające, których obecność wspiera tradycyjny krajobraz rolniczy. <p>Dolina potoku stanowi naturalny korytarz migracyjny dla zwierząt.</p>		x	
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	<p>Przez Tyrawę Solną przepływają niewielkie cieki wodne będące dopływami Sanu. Granica sołectwa, z lokalnymi odstępstwami, nawiązuje do przebiegu rzeki San. Wody powierzchniowe mają charakter naturalny, a ich doliny tworzą ważne siedliska roślin i zwierząt. W okolicy</p>		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	występują również małe stawy i oczka wodne, pełniące funkcje retencyjne i ekologiczne.			
wody podziemne	<p>Wody podziemne w rejonie Tyrawy Solnej są szczególnie interesujące ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naturalne solanki o podwyższonym zasoleniu, • obecność warstw wodonośnych związanych z fliszem karpackim, • historyczne wykorzystanie solanek do warzenia soli. <p>Zasoby te mają znaczenie kulturowe, edukacyjne i potencjalnie rekreacyjne.</p>			X
gleby	<p>Gleby w Tyrawie Solnej to głównie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gleby brunatne i płowe, • mady w dolinach cieków, • lokalnie gleby o podwyższonym zasoleniu w rejonie źródeł solankowych. <p>Są to gleby średniej jakości, ale sprzyjające tradycyjnemu rolnictwu, łąkarstwu i sadownictwu.</p>	X		
kopaliny	<p>Najważniejszymi kopalinami związanymi z Tyrawą Solną są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • solanki wykorzystywane historycznie do warzenia soli, • ropa naftowa, której eksploatacja miała miejsce od końca XIX wieku do połowy XX wieku, • lokalne surowce ilaste i piaszkowe wykorzystywane dawniej w budownictwie. <p>Dziedzictwo kopalniane stanowi ważny element tożsamości wsi.</p>		X	
walory geotechniczne	<p>Podłoże geologiczne Tyrawy Solnej tworzą utwory fliszu karpackiego — naprzemianległe warstwy piaskowców, łupków i iłów. Teren cechuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobra stabilność stoków przy umiarkowanych nachyleniach, • lokalna podatność na erozję w miejscach intensywnego spływu wód, • obecność warstw solonośnych i solankowych, które stanowią unikatowy element geologiczny. <p>Warunki geotechniczne są korzystne dla zabudowy rozproszonej, typowej dla obszarów pogórskich.</p>	X		
Kulturowy				
walory architektury	<p>Architektura Tyrawy Solnej zachowała charakter typowy dla wsi pogórzańskich: zabudowę rozproszoną, drewniane i murowane domy o prostych formach, stodoły i budynki gospodarcze z kamienia oraz tradycyjne ogrodzenia z drewna i siatki. W krajobrazie wyróżniają się dawne zagrody chłopskie, kapliczki przydrożne oraz pozostałości zabudowy związanej z warzelnictwem soli i eksploatacją ropy. Układ przestrzenny wsi jest czytelny i historycznie ukształtowany.</p>		X	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

walory przestrzeni wiejskiej publicznej	<p>Przestrzeń publiczna Tyrawy Solnej obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plac przy Wiejskim Domu Kultury oraz Filialna Szkoła Podstawowa, • tereny rekreacyjne i boisko do piłki nożnej, • przestrzenie przy kapliczkach i krzyżach, • ciągi piesze i drogi wiejskie o tradycyjnym charakterze. <p>Są to miejsca integracji mieszkańców, organizacji wydarzeń lokalnych oraz przestrzenie o dużym potencjale do dalszego zagospodarowania w ramach działań odnowy wsi.</p>		x	
walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	<p>Przestrzeń prywatna to przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadbane obejścia gospodarskie, • ogrody przydomowe, • sady i niewielkie pola uprawne, • tradycyjne zabudowania gospodarcze. <p>Wiele posesji zachowuje dawny układ zagrodowy, co wzmacnia autentyczność krajobrazu kulturowego.</p>		x	
zabytki i pamiątki historyczne	<p>Do najważniejszych obiektów należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cerkiew grekokatolicka, parafialna pw. Jana Chrzciciela z 1837 r., drewniana, konstrukcji zrębowej, z wieżą konstrukcji słupowej. Wewnątrz polichromia z 1927 r. • kapliczki i krzyże przydrożne z XIX i XX wieku, • miejsca związane z dawną warzelnią soli, • pozostałości infrastruktury kopalni ropy naftowej, • stanowiska archeologiczne z epoki brązu i żelaza, podczas praktyk archeologicznych w 2016 odkryto na terenie wsi ceramiczne instalacje solowarskie oraz fragmenty naczyń, które służyły do produkcji soli między rokiem 1000 p.n.e. do 700 r. p.n.e. • pamiątki związane z dawnymi rodami szlacheckimi i żupnictwem. 		x	
osobliwości kulturowe	<p>Tyrawa Solna wyróżnia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unikatową tradycją warzenia soli z naturalnych solanek, • historią eksploatacji ropy naftowej, • obecnością roślinności słonolubnej — rzadkość w skali regionu, • odkryciami archeologicznymi o znaczeniu ponadregionalnym, • Urodziła się tutaj w 1882 ukraińska poetka Olena Jasienicka-Wołoszyn, • Matiasz ze Zboisk herbu Gozdawa – średniowieczny żupnik tyrawski (1424–1431), • Michał Dziadyk, urodzony w 1940 roku, ukończył wydział malarstwa na Lwowskim Instytucie sztuki Stosowanej i Dekoracyjnej. 		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	To elementy, które mogą stać się osią narracyjną działań promocyjnych i edukacyjnych.			
miejsca, osoby i przedmioty kultu	<p>W przestrzeni wsi znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapliczki i krzyże przydrożne, • miejsca modlitwy i lokalnych nabożeństw, • figury świętych związane z tradycją pogórzańską. <p>Mieszkańcy pielęgnują pamięć o dawnych opiekunach wsi i patronach rodzinnych.</p>		x	
święta, odpusty, pielgrzymki	<p>W życiu religijnym i społecznym wsi ważne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpusty parafialne w pobliskim Mrzygłodzie, • lokalne święta kościelne. <p>Święta te pełnią funkcję integracyjną i wzmacniają więzi międzypokoleniowe.</p>		x	
tradycje, obrzędy, gwara	<p>W Tyrawie Solnej zachowały się elementy tradycji pogórzańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwyczaje doroczne (kolędowanie, święcenie pokarmów, dożynki), • obrzędy rodzinne (wesela, chrzciny, pogrzeby), • tradycje związane z pracą na roli i hodowlą. 		x	
legendy, podania i fakty historyczne	<p>Wieś ma duży potencjał zasobowy, lecz niski poziom jego zagospodarowania. Tyrawa Solna to wieś u stóp Diablej Góry. Legenda głosi, że dawne miasteczko zgubiło... bogactwo. Mieszkańcy bowiem tak bardzo wzbogacili się na handlu solą, że postawili kamienny kościół, a w rynku ratusz. Im ludziom lepiej się powodziło, tym rzadziej zaglądali do kościoła. Zdarzało się, że na mszach pojawiało się zaledwie kilku mieszkańców. Pewnego razu nie zjawił się nikt. Rozsierdzony ksiądz miał wtedy powiedzieć: a niech to miasto piekło pochłonie! I usłyszały to diabły. Złapały jedną z odległych gór, wyrwały ją z ziemi i z chichotem rzuciły na Tyrawę Solną, która niemal przestała istnieć, a góra (365 m n.p.m.) otrzymała nazwę Diabla.</p> <p>W lokalnej pamięci funkcjonują opowieści o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warzelniach soli, • dawnych żupnikach i ich roli w gospodarce regionu, • poszukiwaczach ropy i „czarnym złocie”, • ukrytych skarbach i znaleziskach archeologicznych. <p>Te narracje wzmacniają tożsamość miejsca i mogą być wykorzystane w turystyce kulturowej.</p>		x	
przekazy literackie	<p>W literaturze regionalnej pojawiają się wzmianki o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • solnych tradycjach Pogórza, • dawnych rzemiosłach i życiu codziennym mieszkańców, • historii Mrzygłodu i okolic, z którą Tyrawa była przez wieki związana. 		x	
ważne postacie i przekazy historyczne	<p>Z Tyrawą Solną związani są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matiasz ze Zboisk herbu Gozdawa – średniowieczny żupnik tyrawski (1424–1431), 		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	<ul style="list-style-type: none"> Michał Dziadyk, urodzony w 1940 roku, ukończył wydział malarstwa na Lwowskim Instytucie sztuki Stosowanej i Dekoracyjnej. 			
specyficzne nazwy	<p>W lokalnym nazewnictwie funkcjonują:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazwy terenowe odnoszące się do solanek, określenia związane z dawnymi polami, łąkami i przysiółkami, nazwy miejsc związanych z eksploatacją ropy. 	x		
specyficzne potrawy	<p>W tradycji kulinarnej regionu obecne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrawy pogórzańskie: proziaki, fuczki, kapuśniak, placki ziemniaczane, dania związane z lokalnymi produktami: ziemniaki, kapusta, mleko, miód, potrawy świąteczne i obrzędowe przekazywane w rodzinach. 		x	
dawne zawody	<p>W historii Tyrawy Solnej ważną rolę odgrywali:</p> <ul style="list-style-type: none"> warzelnicy soli, żupnicy i pracownicy żupy solnej, robotnicy kopalni ropy, rolnicy, pasterze, kowale, cieśle i stolarze. <p>To zawody, które kształtowały lokalną gospodarkę przez stulecia.</p>		x	
zespoły artystyczne, twórcy	<p>Wśród lokalnych twórców szczególne miejsce zajmują przedstawiciele tradycyjnych zawodów i rzemiosł, takich jak zdun, zajmujący się budową oraz renowacją pieców kaflowych i pieców chlebowych.</p>		x	
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową	Tak	x		
działki pod domy letniskowe	Tak	x		
działki pod zakłady usługowe i przemysł	Tak	x		
pustostany mieszkaniowe	Tak	x		
pustostany poprzemysłowe	Brak	x		
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Tradycyjne stodoły		x	
Infrastruktura społeczna				
plac publicznego spotkań, festynów	<p>We wsi funkcjonują przestrzenie, które pełnią rolę naturalnych miejsc integracji mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> plac przy remizie OSP i Wiejskim Domu Kultury, plac pod Filialną Szkołą Podstawową, boisko piłkarskie i przyległe tereny zielone, przestrzeń przy kapliczkach i krzyżach, wykorzystywane podczas uroczystości religijnych. <p>To potencjalne lokalizacje festynów, pikników rodzinnych, wydarzeń kulturalnych i spotkań społeczności lokalnej.</p>		x	
sale spotkań, świetlice, kluby	W Tyrawie Solnej działa:		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	<ul style="list-style-type: none"> Wiejski Dom Kultury – główne miejsce zebrań, warsztatów, zajęć dla dzieci i dorosłych, spotkań KGW i organizacji lokalnych. Świetlica pełni funkcję centrum życia społecznego i edukacyjnego. 			
miejsca uprawiania sportu	<p>Do najważniejszych obiektów sportowych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> boisko sportowe (piłkarskie), tereny zielone wykorzystywane do rekreacji ruchowej, nieformalne miejsca aktywności dzieci i młodzieży (np. przestrzenie przy świetlicy). 		x	
miejsca rekreacji	<p>We wsi i jej otoczeniu znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> tereny zielone i łąki sprzyjające spacerom, miejsca odpoczynku przy ciekach wodnych, punkty widokowe na okoliczne wzgórza, przestrzenie przy Wiejskim Domu Kultury i Filialnej Szkole Podstawowej. <p>Walory krajobrazowe sprzyjają rozwojowi rekreacji opartej na naturze.</p>		x	
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	<p>Przez Tyrawę Solną i jej okolice przebiegają:</p> <ul style="list-style-type: none"> lokalne trasy rowerowe – także w trakcie projektowania, szlaki piesze, nieoznakowane, ale atrakcyjne krajobrazowo drogi polne i leśne. <p>Wieś ma wysoki potencjał do rozwoju turystyki aktywnej.</p>		x	
szkoły	Na terenie Tyrawy Solnej funkcjonuje filia Szkoły Podstawowej w Mrzygłodzie. Dojazd jest zapewniony komunikacją szkolną.		x	
przedszkola	We wsi nie funkcjonuje przedszkole.	x		
biblioteki	<p>W Tyrawie Solnej nie ma biblioteki publicznej, jednak mieszkańcy korzystają z:</p> <ul style="list-style-type: none"> biblioteki w Mrzygłodzie, sieci bibliotek miejskich i gminnych w Sanoku. <p>Świetlica wiejska może pełnić funkcję punktu wymiany książek lub małej biblioteczki społecznej.</p>		x	
placówki opieki społecznej	Na terenie wsi nie ma instytucjonalnych placówek opieki społecznej.	x		
placówki służby zdrowia	W Tyrawie Solnej nie ma ośrodka zdrowia.	x		
Infrastruktura techniczna				
wodociąg	Wieś objęta jest siecią wodociągową. Zaopatrzenie w wodę jest stabilne, jednak część sieci wymaga rozbudowy w kierunku nowej zabudowy mieszkaniowej.		x	
kanalizacja	Tak. Na terenie miejscowości znajduje się także oczyszczalnia.		x	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Przez wieś przebiega droga gminna o zróżnicowanym stanie nawierzchni. Część odcinków wymaga remontu.		x	
chodniki, parkingi	Brak.		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

przystanki	We wsi funkcjonują przystanki autobusowe obsługujące połączenia z Sanokiem i okolicznymi miejscowościami. Część wiat wymaga odnowienia i doposażenia (ławki, kosze, tablice informacyjne).		x	
sieć telefoniczna i dostępność internetu	Tak		x	
telefonnia komórkowa	Tak		x	
inne	Na terenie wsi funkcjonują indywidualne źródła ciepła (głównie kotły na paliwa stałe, gaz, pompy ciepła w nowych budynkach). Coraz więcej gospodarstw inwestuje w instalacje fotowoltaiczne.		x	
Gospodarka, rolnictwo				
Miejsca pracy (gdzie, ile?)	Mieszkańcy pracują głównie w Sanoku i okolicznych miejscowościach (handel, usługi, przemysł, administracja). Część osób prowadzi gospodarstwa rolne lub drobną działalność usługową na terenie wsi. Bezpośrednio we wsi liczba stałych miejsc pracy jest ograniczona.	x		
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	TRANS-SKŁAD Kamil Popiel – usługi georadarowe, badania infrastruktury podziemnej, pomiary geotechniczne, Usługi Leśne MATDARX Dariusz Matyszczyk – pozyskiwanie drewna, prace leśne, zrywka drewna, Sklep Spożywczo-Przemysłowy Małgorzata Żurek – sprzedaż artykułów spożywczych i przemysłowych, Ośrodek Wypoczynkowy „Diabla Góra” – noclegi, domki turystyczne, camping, gastronomia, organizacja spływów kajakowych, Przystań nad Sanem – usługi noclegowe, pole namiotowe, obsługa turystyki kajakowej.	x		
gastronomia	Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Diabla Góra” zabezpiecza możliwość wyżywienia w naszej Karczmie. Potencjał do rozwoju stanowią imprezy plenerowe, kuchnia regionalna KGW oraz możliwość tworzenia małej gastronomii sezonowej (np. przy szlakach, wydarzeniach).		x	
miejsca noclegowe	W samej wsi baza noclegowa jest niewielka – dominują agroturystyki i ośrodki wypoczynkowe. Jednym z największych obiektów noclegowych jest ośrodek „Diabla Góra”.	x		
gospodarstwa rolne	Dominują małe i średnie gospodarstwa rodzinne o mieszanym profilu produkcji. Rolnictwo ma charakter ekstensywny, z przewagą łąk, pastwisk i upraw na potrzeby własne	x		
uprawy hodowle	Podstawowe kierunki produkcji to: zboża, ziemniaki, trawy na siano, warzywa w przydomowych ogródkach oraz hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu. Część gospodarstw prowadzi produkcję mleka	x		
możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Słoma, obornik, gnojowica oraz odpady drzewne mogą stanowić potencjalne źródło biomasy do celów energetycznych lub nawozowych.	x		
zasoby odnawialnych energii	Warunki sprzyjają rozwojowi mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i gospodarczych. Możliwe jest także	x		

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

	wykorzystanie biomasy rolniczej oraz lokalnych zasobów drewna opałowego			
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy				
środki udostępniane przez gminę	Sołectwo korzysta z funduszu sołectkiego. W 2026 roku jest to 35 147,87 zł.		x	
środki wypracowywane	Nie	x		
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki)				
Autorytety i znane postacie we wsi	Ważną rolę pełnią sołtys, radni, liderzy OSP, Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, KGW „Solanecki” oraz osoby zaangażowane w życie parafii i szkoły. Są oni naturalnymi liderami opinii i inicjatorami działań społecznych.		x	
Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Michał Dziadyk, urodzony w 1940 roku, ukończył wydział malarstwa na Lwowskim Instytucie sztuki Stosowanej i Dekoracyjnej.		x	
Osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	Nie	x		
Przedsiębiorcy, sponsorzy	Trans-Skład Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Diabla Góra”		x	
Osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	Tak.		x	
Pracownicy nauki	Brak.	x		
Związki i stowarzyszenia	— KGW „Solanecki” — OSP — MDP		x	
Kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Współpraca z lokalnymi portalami Korso, e-sanok.		x	
Współpraca zagraniczna i krajowa	Współpraca ze Słowacją.	x		
Publikatory, lokalna prasa				
Książki, przewodniki	Informacja o miejscowości pojawia się w następujących publikacjach: — Zapomniana naftowa kolebka Europy- publikacja w ramach Programu Współpracy Transgranicznej PL-BY-UA — Historia solą przyprawiana - publikacja w ramach Programu Współpracy Transgranicznej PL-BY-UA — Mrzygłód – Zarys dziejów parafii – Ks. Krzysztof Żołyniak — Gmina Sanok – przyjeźdź, zakochaj się, wróć!, Urząd Gminy Sanok.		x	
Strony www	Brak.	x		

II. Analiza SWOT

Analiza SWOT

ANALIZA SWOT miejscowości Tyrawa Solna

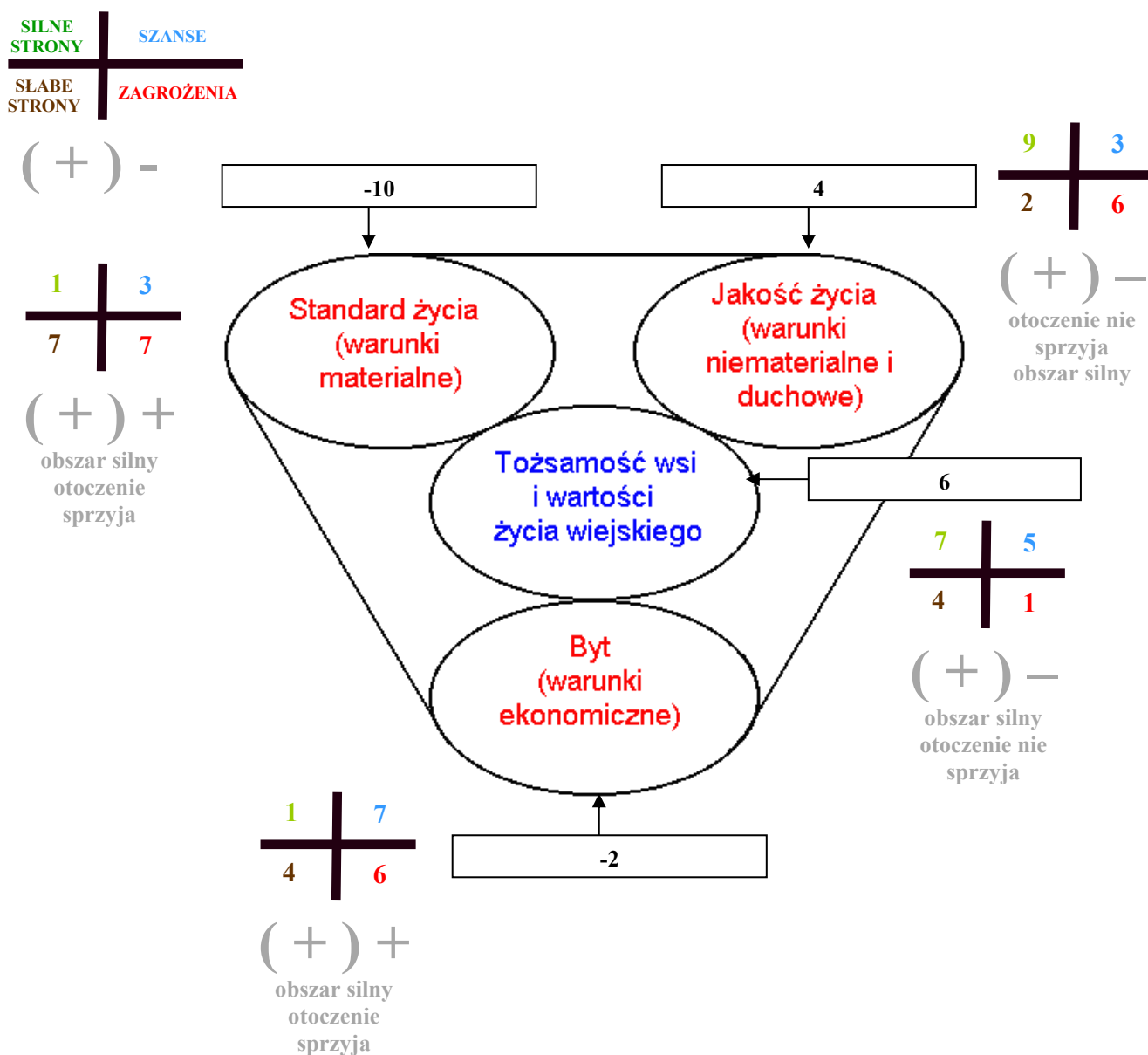
MOCNE	SŁABE
<ol style="list-style-type: none"> 1. bogata historia (sól, ropa, archeologia) 2. cenne krajobrazy 3. wysoka bioróżnorodność 4. zachowany układ przestrzenny wsi 5. drewniana cerkiew z 1837 r., wewnątrz polichromia z 1927 r. 6. aktywna świetlica i miejsca na przestrzenie integracyjne 7. szlaki piesze i rowerowe m.in. Szlak wodny „Błękitny San”, Międzynarodowy Szlak Rowerowy „Śladami Przygód Dobrego Wojaka Szwajka”, Szlak Nordic Walking Park „Diabła Góra”, Szlak Naftowy, Szlak Ikon „Doliny Sanu” 8. tradycje i żywa kultura ludowa 9. przydrożne krzyże i kapliczki 10. potencjał historyczny i archeologiczny 11. położenie w dolinie Sanu i Tyrawki – atrakcyjne krajobrazowo tereny dolinne sprzyjające turystyce i rekreacji. 12. bliskość obszarów chronionych – sąsiedztwo terenów o wysokich walorach przyrodniczych, w tym obszarów sieci Natura 2000 13. dogodne położenie komunikacyjne – dostępność drogi wojewódzkiej, niewielka odległość od miast Sanok i Przemysł 14. czyste środowisko naturalne i niski poziom przemysłowienia 15. walory do rozwoju turystyki aktywnej – możliwość uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, nordic walking oraz kajakarstwa na Sanie. 16. potencjał do organizacji wydarzeń kulturalnych i plenerowych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. niewielka liczba miejsc pracy 2. postępujące starzenie się społeczeństwa oraz odpływ młodych mieszkańców do większych miast i za granicę 3. niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna 4. niedostateczne wykorzystanie potencjału historycznego, kulturowego i przyrodniczego miejscowości 5. ograniczona oferta kulturalna, edukacyjna i rekreacyjna skierowana do dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców. 6. niewystarczające wyposażenie obiektów użyteczności publicznej, w szczególności Wiejski Dom Kultury, 7. brak środków zewnętrznych 8. niewystarczająca infrastruktura sportowa 9. niewielka liczba ogólnodostępnych miejsc integracji i rekreacji umożliwiających organizację spotkań, wydarzeń, warsztatów promujących lokalne tradycje kulinarne 10. brak ogólnodostępnej przestrzeni edukacyjnej prezentującej historię i dziedzictwo miejscowości 11. niewystarczająca informacja i promocja miejscowości oraz jej atrakcji turystycznych. 12. ograniczony dostęp do części usług publicznych i handlowych na miejscu 13. niewystarczająca komunikacja publiczna 14. zły stan części przydrożnych kapliczek i obiektów małej architektury sakralnej 15. niski poziom przedsiębiorczości 16. trudności ze zbytem produktów rolnych po opłaczalnych cenach.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

<p>17. dziedzictwo wielokulturowe regionu – ślady kultury polskiej, rusińskiej/łemkowskiej oraz tradycji pogórzańskich</p> <p>18. walory edukacyjne i krajoznawcze – możliwość prowadzenia zajęć terenowych</p>	<p>17. ograniczone środki finansowe na rozwój infrastruktury lokalnej i realizację inicjatyw społecznych</p>
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój turystyki kulturowej i historycznej 2. rozwój turystyki aktywnej – pieszej, rowerowej, nordic walking oraz turystyki opartej o szlaki i walory krajobrazowe 3. wykorzystanie lokalnych zasobów naturalnych, w tym solanek 4. rozwój produktów lokalnych i regionalnych, w tym kulinarnych oraz rękodzielniczych 5. możliwość korzystania z programów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich 6. wykorzystanie malowniczego położenia miejscowości, bliskość rzeki San, potencjał wód mineralnych i leczniczych 7. korzystny mikroklimat i czyste środowisko naturalne 8. tworzenie nowych miejsc pracy 9. podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej 10. doposażenie i rozwój funkcji Wiejskiego Domu Kultury jako centrum życia społecznego i kulturalnego. 11. rozwój promocji miejscowości 12. wzrost aktywności społecznej mieszkańców 13. dobra współpraca mieszkańców, lokalnych liderów i samorządu gminy 14. rosnące zainteresowanie turystyką wiejską i slow tourism 15. możliwość rozwoju agroturystyki i gospodarstw ekologicznych 16. współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury 17. rozwój wydarzeń lokalnych (festyny, warsztaty, imprezy plenerowe) 18. tworzenie ścieżek edukacyjnych i przyrodniczych związanych z historią soli, ropy naftowej i przyrodą Pogórza Przemyskiego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyludnianie wsi (trend ogólnopolski) 2. starzenie się społeczności 3. brak inwestycji w infrastrukturę techniczną 4. ryzyko degradacji obiektów zabytkowych 5. niska rozpoznawalność wsi w regionie 6. niewiele miejsc pracy w sektorze MSP 7. brak środków zewnętrznych 8. groźba pogłębiania się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć 9. słaba jakość dróg gminnych zarówno przy zabudowaniach jak i dróg „polnych”, które mogą być użytkowane jako trasy spacerowe, rowerowe, itp. 10. wzrost opłat i wydatków związanych z życiem i funkcjonowaniem mieszkańców, 11. zmieniające się przepisy i akty prawne 12. nieuzyskanie dofinansowań zewnętrznych na realizację projektów 13. możliwość niedoszacowania kosztów oraz wzrost cen usług związanych z planowanymi pracami 14. brak możliwości zbytu produktów rolnych po opłacalnej cenie 15. strach przed pracą na własny rachunek 16. utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie 17. zmiany klimatyczne mogące wpływać na rolnictwo oraz lokalne ekosystemy 18. spadek aktywności społecznej mieszkańców i malejące zaangażowanie w inicjatywy lokalne 19. konkurencja ze strony innych miejscowości turystycznych w regionie 20. wzrost kosztów realizacji inwestycji

III. Analiza potencjału rozwojowego wsi

Analiza potencjału rozwojowego wsi Tyrawa Solna

IV. Wizja odnowy i rozwoju wsi

Wizja odnowy i rozwoju wsi Tyrawa Solna

Tyrawa Solna to miejscowość o silnej tożsamości historycznej i kulturowej, czerpiąca ze swoich unikatowych tradycji związanych z warzelnictwem soli, historią wydobycia ropy naftowej oraz bogatym dziedzictwem archeologicznym.

Wieś rozwija się w sposób zrównoważony, dbając o zachowanie walorów przyrodniczych, czyste środowisko oraz tradycyjny krajobraz kulturowy.

Tyrawa Solna jest miejscem przyjaznym mieszkańcom i turystom – oferuje atrakcyjne przestrzenie rekreacji, integracji społecznej i edukacji regionalnej. Dzięki aktywności mieszkańców, współpracy z samorządem oraz wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, miejscowość staje się rozpoznawalnym miejscem turystyki kulturowej i aktywnej, sprzyjającym rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości oraz poprawie jakości życia mieszkańców.

Tyrawa Solna – wieś solnych tradycji, żywego dziedzictwa i harmonii z krajobrazem.

V. Plan działań priorytetowych

Kluczowy problem	Propozycja projektu (nazwa zadania)	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
		Organizacyjne	Finansowe		
Niewystarczająco rozwinięta ogólnodostępna infrastruktura sportowa umożliwiająca aktywne spędzanie czasu przez dzieci, młodzież i mieszkańców. Słabo zagospodarowana przestrzeń publiczna - brak miejsca, gdzie można organizować spotkania plenerowe, Boisko będzie mogło pełnić także inne funkcje np. scena, miejsce pod kino plenerowe, mini koncerty.	Budowa i wyposażenie boiska do koszykówki wraz z zagospodarowaniem terenu i małą architekturą przy Filialnej Szkole Podstawowej w Tyrawie Solnej.	Tak	Nie	50 pkt.	I
Brak w centralnej części miejscowości ogólnodostępnego, zadashzonego miejsca spotkań i integracji mieszkańców, co ogranicza możliwości organizacji wydarzeń lokalnych i inicjatyw społecznych w przestrzeni plenerowej niezależnie od warunków pogodowych.	Zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-integracyjnej poprzez budowę ogólnodostępnej altany w Tyrawie Solnej.	Tak	Nie	48 pkt.	II

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

<p>Brak infrastruktury umożliwiającej plenerowe spotkania, organizację warsztatów kulinarnych i edukacyjnych na świeżym powietrzu. Ograniczone są tym samym możliwości kultywowania, prezentowania i promowania lokalnych tradycji w tym kulinarnych czy promujące bogate dziedzictwo miejscowości.</p>	<p>Doposażenie przestrzeni rekreacyjno-integracyjnej przy altanie w Tyrawie Solnej poprzez budowę wielofunkcyjnego pieca plenerowego.</p>	<p>Tak</p>	<p>Nie</p>	<p>47 pkt.</p>	<p>III</p>
<p>Niewystarczające wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury do organizacji wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych w tym także wydarzeń plenerowych. Ograniczone możliwości organizacji spotkań mieszkańców, festynów, warsztatów i wydarzeń integracyjnych. Niewystarczające zaplecze techniczne i sprzętowe do prowadzenia działalności kulturalnej i społecznej. Ograniczone warunki do aktywizacji mieszkańców oraz prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych.</p>	<p>Modernizacja i doposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Tyrawie Solnej w celu poprawy warunków organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych.</p>	<p>Tak</p>	<p>Nie</p>	<p>45 pkt.</p>	<p>IV</p>

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

<p>Brak ogólnodostępnej przestrzeni edukacyjnej prezentującej historię i dziedzictwo miejscowości (np. ścieżka edukacyjna). Niewystarczające wykorzystanie lokalnych walorów historycznych i kulturowych w działaniach, ograniczone możliwości przekazywania wiedzy o historii miejscowości w atrakcyjnej i przystępnej formie dla dzieci, młodzieży i turystów, brak elementów edukacyjnych w przestrzeni publicznej sprzyjających poznawaniu historii miejscowości oraz integracji mieszkańców.</p>	<p>Utworzenie plenerowej strefy edukacyjno-historycznej w Tyrawie Solnej.</p>	<p>Tak</p>	<p>Nie</p>	<p>44 pkt.</p>	<p>V</p>
<p>Niewystarczająca dostępność informacji o walorach historycznych, przyrodniczych i kulturowych miejscowości, niski poziom promocji miejscowości i jej dziedzictwa w przestrzeni publicznej, brak spójnego systemu informacji dla mieszkańców oraz osób odwiedzających miejscowość, niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego i edukacyjnego miejscowości.</p>	<p>Rozwój systemu informacji i promocji przestrzennej miejscowości Tyrawa Solna.</p>	<p>Tak</p>	<p>Nie</p>	<p>43 pkt.</p>	<p>VI</p>

Liczba planowanych zadań: **6**

Reprezentacyjna liczba osób reprezentująca sołectwo uczestnicząca w głosowaniu : 10

VI. Plan i Program Odnowy Wsi

Plan i Program Odnowy Wsi Tyrawa Solna na lata 2026-2031

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju	
1. Cele jakie musimy osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi	2. Co nam pomoże osiągnąć cel?		3. Co nam może przeszkodzić?	Projekty, przedsięwzięcia planowane do realizacji
	ZASOBY Czego użyjemy?	ATUTY Silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Slabe strony jakie wyeliminujemy ZAGROŻENIA Czego unikniemy?	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości. ➤ Upowszechnienie wiedzy o historii i dziedzictwie miejscowości. ➤ Budowanie tożsamości lokalnej oraz wzmacnianie poczucia więzi mieszkańców z miejscem zamieszkania. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wiejski Dom Kultury, Lokalne zasoby gospodarcze, lokalowe i społeczne ➤ KGW „Solanecki”, OSP, MDP. ➤ bogata historia miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> 4 – zachowany układ przestrzenny wsi 5 – drewniana cerkiew z 1837 r. z polichromią 9 – przydrożne krzyże i kapliczki 8- tradycje i żywa kultura ludowa 10 – potencjał historyczny i archeologiczny 16 – potencjał do organizacji wydarzeń kulturalnych i plenerowych 17- dziedzictwo wielokulturowe regionu – ślady kultury polskiej, rusińskiej/łemkowskiej oraz tradycji pogórzańskich 1 – rozwój turystyki kulturowej i historycznej 3 – wykorzystanie lokalnych zasobów 	<ul style="list-style-type: none"> 4 – niedostateczne wykorzystanie potencjału historycznego, kulturowego i przyrodniczego 5 – ograniczona oferta kulturalna, edukacyjna i rekreacyjna 11 -niewystarczająca informacja i promocja miejscowości oraz jej atrakcji turystycznych 14 – zły stan części kapliczek i obiektów małej architektury sakralnej 4 – ryzyko degradacji obiektów zabytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odrestaurowanie i zadbanie o przydrożne krzyże i kapliczki. ➤ Promocja miejscowości jako miejsca przyjaznego turystom poprzez utworzenie profilu miejscowości w mediach społecznościowych, wydanie folderów/ ulotek, materiałów multimedialnych. ➤ Inwentaryzacja i dokumentowanie zabytków, miejsc pamięci oraz elementów dziedzictwa kulturowego miejscowości. ➤ Gromadzenie i archiwizowanie starych fotografii, dokumentów oraz pamiątek związanych z historią miejscowości. ➤ Tworzenie i utrzymywanie lokalnych miejsc pamięci oraz ekspozycji historycznych. ➤ Promowanie lokalnych symboli, tradycji i historii w przestrzeni publicznej oraz podczas wydarzeń lokalnych.

		naturalnych w tym solanek 4 – rozwój produktów lokalnych i regionalnych 17 – rozwój wydarzeń lokalnych 18 – tworzenie ścieżek edukacyjnych związanych z historią soli i ropy		
B. STANDARD ŻYCIA				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie atrakcyjności, jakości, estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. ➤ Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla wszystkich mieszkańców. ➤ Stworzenie ogólnodostępnych miejsc spotkań i integracji społeczności lokalnej umożliwiających organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych. ➤ Poprawa warunków funkcjonowania Wiejskiego Domu Kultury jako centrum życia społecznego i kulturalnego miejscowości. ➤ Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców. ➤ Stworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację wydarzeń plenerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lokalni liderzy. ➤ KGW „Solanecki”, OSP, MDP. ➤ Samorząd Gminy Sanok, lokalni przedsiębiorcy. ➤ Budynki użyteczności publicznej wraz z dostępną infrastrukturą 	<p>15 – walory do rozwoju turystyki aktywnej – możliwość uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, nordic walking oraz kajakerstwa na Sanie</p> <p>5 – możliwość korzystania z programów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich</p> <p>9 – podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury</p> <p>10 – doposażenie i rozwój funkcji Wiejskiego Domu Kultury</p>	<p>6 – niewystarczające wyposażenie obiektów użyteczności publicznej</p> <p>7- brak środków zewnętrznych</p> <p>9 – niewielka liczba miejsc integracji i rekreacji mieszkańców</p> <p>8 – niewystarczająca infrastruktura sportowa</p> <p>10- brak ogólnodostępnej przestrzeni edukacyjnej prezentującej historię i dziedzictwo</p> <p>12 – ograniczony dostęp do usług publicznych</p> <p>17 – ograniczone środki finansowe na rozwój infrastruktury lokalnej i realizację inicjatyw społecznych</p> <p>3 – brak inwestycji w infrastrukturę techniczną</p> <p>8- groźba pogłębiania się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć</p> <p>7 – brak środków zewnętrznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utworzenie placu sportowo/rekreacyjnego za Szkołą Podstawową - budowa boiska do koszykówki, wyposażenie otoczenia w małą architekturę. ➤ Utworzenie ogólnodostępnej przestrzeni integracji i rekreacji dla mieszkańców - budowa ogólnodostępnej altany wyposażonej w elementy małej architektury. ➤ Doposażenie infrastruktury rekreacyjnej przy altanie – budowa wielofunkcyjnego grilla/pieca z cegły. ➤ Modernizacja i doposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Tyrawie Solnej w celu poprawy warunków organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych. ➤ Utworzenie ścieżki edukacyjnej (m.in. utworzenie alejek z punktami informacyjno - edukacyjnymi przy wykorzystaniu np. makiet i rekwizytów). ➤ Spójny system tablic informacyjno-edukacyjnych z kodami QR oraz inteligentnym oświetleniem, a także punktami fotograficznymi (foto-spoty z oznaczeniem np. „Najlepszy widok na dolinę Sanu”, „Solne Mikrouzdrowisko”). System powiązany dodatkowymi elementami np. z mapą, grą terenową (quest).

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

			<p>9- słaba jakość dróg gminnych zarówno przy zabudowaniach jak i dróg „polnych”, które mogą być użytkowane jako trasy spacerowe, rowerowe, itp.</p> <p>12 – niezyskanie dofinansowania na projekty</p> <p>16- utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie</p> <p>20 – wzrost kosztów realizacji inwestycji</p>	
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejscowości poprzez prezentację jej walorów historycznych, przyrodniczych i kulturowych. ➤ Poprawa dostępności informacji o historii i dziedzictwie miejscowości. ➤ Wzmacnianie integracji społeczności lokalnej poprzez organizację wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych. ➤ Promocja miejscowości i budowanie jej pozytywnego wizerunku wśród turystów oraz mieszkańców regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ KGW „Solanecki”, OSP, MDP. ➤ Infrastruktura dostępna w miejscowości. ➤ Działające na terenie miejscowości firmy i lokalni liderzy. 	<p>1 – bogata historia (sól, ropa, archeologia)</p> <p>2 – cenne krajobrazy</p> <p>3 – wysoka bioróżnorodność</p> <p>6 – aktywna świetlica i miejsca integracji</p> <p>7 – szlaki piesze i rowerowe</p> <p>11 – położenie w dolinie Sanu i Tyrawki</p> <p>12 – bliskość obszarów chronionych</p> <p>13 – dogodne położenie komunikacyjne</p> <p>14 – czyste środowisko naturalne</p> <p>6 – wykorzystanie malowniczego położenia</p>	<p>3 – niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna</p> <p>13 – niewystarczająca komunikacja publiczna</p> <p>5 – niska rozpoznawalność wsi w regionie</p> <p>11- zmieniające się przepisy i akty prawne</p> <p>13- możliwość niedoszacowania kosztów oraz wzrost cen usług związanych z planowanymi pracami</p> <p>17- zmiany klimatyczne mogące wpływać na rolnictwo oraz lokalne ekosystemy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizacja imprez plenerowych na terenie miejscowości, podczas imprez dostępne będą stoiska promocyjne ukazujące walory miejscowości i całej gminy a trwające na stoiskach warsztaty integrują społeczność i wypromują miejscowość wśród turystów i zaproszonych gości. ➤ Organizacja spacerów historycznych lub przyrodniczych z przewodnikiem. ➤ Przygotowanie wystaw plenerowych lub ekspozycji prezentujących historię miejscowości. ➤ Zbieranie i archiwizacja wspomnień mieszkańców, zdjęć i materiałów historycznych. ➤ Realizacja warsztatów tematycznych (np. rękodzielniczych, kulinarnych, artystycznych). ➤ Organizacja spotkań międzypokoleniowych poświęconych historii miejscowości. ➤ Przygotowanie wydarzeń sportowo-rekreacyjnych.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

		<p>miejsowości, bliskość rzeki San, potencjał wód mineralnych i leczniczych 7 – korzystny mikroklimat i czyste środowisko naturalne 14 – rozwój turystyki wiejskiej i slow tourism</p>	<p>18 – spadek aktywności społecznej mieszkańców 19 – konkurencja innych miejscowości turystycznych</p>	
D. BYT				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców miejscowości. ➤ Podnoszenie wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. ➤ Aktywizacja ekonomiczna mieszkańców oraz tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych inicjatyw gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budynki użyteczności publicznej. ➤ Place w przestrzeni publicznej oraz place przy budynkach. 	<p>18 – walory edukacyjne i krajoznawcze – możliwość prowadzenia zajęć terenowych 2 – rozwój turystyki aktywnej 8 – tworzenie nowych miejsc pracy 11- rozwój promocji miejscowości 12 – wzrost aktywności społecznej mieszkańców 13 – dobra współpraca mieszkańców, lokalnych liderów i samorządu gminy 15 – rozwój agroturystyki i gospodarstw ekologicznych 16 – współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury</p>	<p>1 – niewielka liczba miejsc pracy 2 – postępujące starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców 15 – niski poziom przedsiębiorczości 16 – trudności ze zbytem produktów rolnych 1- wyludnianie wsi (trend ogólnopolski) 2 – starzenie się społeczności 6 – niewiele miejsc pracy w sektorze MSP 10- wzrost opłat i wydatków związanych z życiem i funkcjonowaniem mieszkańców, 14 – brak możliwości zbytu produktów rolnych po opłacalnej cenie 15 – strach przed pracą na własny rachunek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizacja spotkań, szkoleń, pogadarek na temat praw, sposobów i obowiązków podczas prowadzenia działalności na własny rachunek. ➤ Tworzenie punktu konsultacyjnego dla przyszłych przedsiębiorców (informacje o rejestracji firmy, podatkach, dotacjach). ➤ Promowanie lokalnych przedsiębiorców i ich produktów/usług podczas wydarzeń lokalnych, targów lub festynów. ➤ Organizowanie konkursów na najlepszy pomysł biznesowy dla mieszkańców. ➤ Wspieranie powstawania lokalnych sieci współpracy rolników i firm. ➤ Organizacja targów lokalnych produktów i usług.

Tabela: Hierarchia obszarów Planu i Programu Odnowy Wsi.

Lp.	Obszar Planu i Programu Odnowy Wsi	Suma wszystkich barier i zagrożeń	Miejsce w hierarchii
1.	B. STANDARD ŻYCIA	14	I
2.	D. BYT	10	II
3.	C. JAKOŚĆ ŻYCIA	8	III
4.	A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO	5	IV

W kolumnie suma wszystkich barier i zagrożeń należy podać liczbę wymienionych barier i zagrożeń w Planie i Programie Odnowy Wsi, który jest zgodny z analizą SWOT. Obszary w ramach których, występuje większa liczba barier i zagrożeń koniecznych do zniwelowania decydują o miejscu w hierarchii zadań i projektów planowanych do realizacji.

VII. Dokumentacja fotograficzna miejscowości Tyrawa Solna

Budynek remizy OSP Tyrawa Solna

Filialna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Tyrawie Solnej

Altana zlokalizowana w sąsiedztwie źródła solankowego

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

Cerkiew

Tablica informacyjna – mapa dziedzictwa naftowego w Tyrawie Solnej

Tradycyjna chata w Tyrawie Solnej

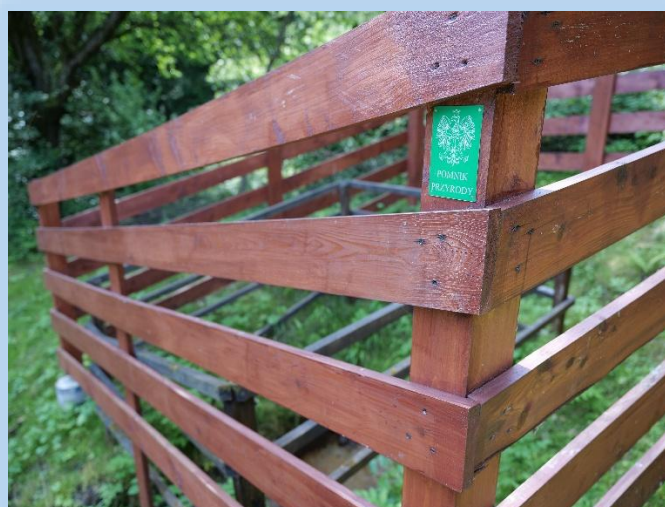
Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

Członkowie OSP Tyrawa Solna

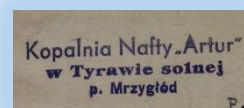
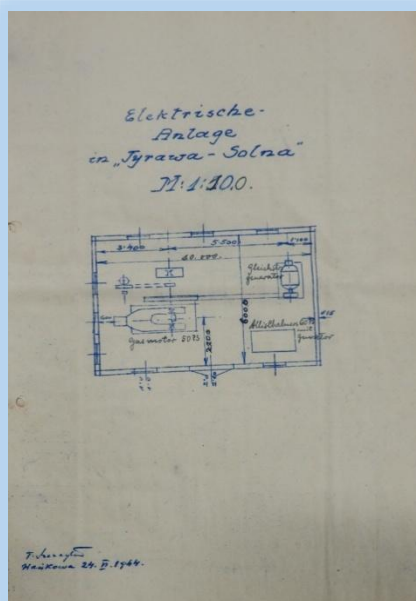

Członkinie KGW Solaneczki

Źródło solankowe „WARZENIA”

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

Archiwalne dokumenty dotyczące wydobycia ropy na terenie miejscowości Tyrawa Solna.

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza w Tyrawie Solnej.

Koło Gospodyń Wiejskich „Solanecki”

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2026-2031

Przydrożna kapliczki

Zabytkowy cmentarz w Tyrawie Solnej